

Årsplan 2024-2025

Svarstad barnehage

Svarstad barnehage - "lær med kroppen det sitter i hodet", 2024-2025

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Årsplan.....	3
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet.....	3
Larviksbarnehagen.....	3
Kommunens visjon og verdier:.....	4
Presentasjon av barnehagen.....	5
Velkommen til Svarstad barnehage!.....	5
Praktiske opplysninger.....	7
Planleggingsdager 2024-2025.....	8
Organisering av avdelinger.....	8
Organisasjonskart.....	10
Organisering av avdelinger på huset.....	10
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis.....	11
Barnehagens verdigrunnlag.....	11
Barn og barndom	
Alle ansatte skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi og legge opp til	
hverdager preget av lek, vennskap og trivsel.	
Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barnas beste.....	12
Demokrati.....	13
Mangfold og gjensidig respekt.....	13
Likestilling og likeverd.....	13
Bærekraftig utvikling.....	14
Kosthold og måltider.....	15
Livsmestring og helse.....	16
Hovedfokusområde, Jeg er meg.....	16
Årshjul Jeg er meg.....	17
Jeg er meg i barnehagen.....	18
Larviksmodellen.....	19
Barnehagens formål og innhold.....	19
Omsorg.....	20
Lek.....	21
Jeg har bare lekt.....	24
Danning.....	25
Læring.....	26
Vennskap og fellesskap.....	27
Kommunikasjon og språk.....	28
Barnas medvirkning.....	29
Samarbeid mellom hjem og barnehage.....	30
Overganger.....	31
Når barnet begynner i barnehagen.....	31
Overgang innad i barnehagen.....	31
Overgangen mellom barnehage og skole.....	32
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	32
Planlegging.....	32

Vurdering.....	33
Dokumentasjon.....	33
Barnehagens arbeidsmåter	
Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannings og gi barn muligheten for medvirkning. Arbeidsmåtene skal varieres, og tilpasses enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.....	34
Progresjon.....	34
Barnehagens digitale praksis.....	34
Barnehagens fagområder.....	35
Trafikksikker barnehage.....	36
Kompetanseplan.....	36
Godkjenning av årsplanen.....	37

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold ([§ 2](#)) og barns rett til medvirkning ([§ 3](#)) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

[Progresjonsplanen](#) er laget som et vedlegg til Årsplanen og vil være et viktig arbeidsredskap for planlegging og evaluering for barnehagens personal.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er i følge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Larviksbarnehagen

De kommunale barnehagene i Larvik ønsker å bidra til helhet og sammenheng i barnas oppvekst – og utdanningsløp, samt hele barnets fysiske og psykiske helse. Vi bryr oss om det som skjer i barnets liv, og vi ønsker å bidra til at barna får de beste forutsetninger for å mestre livet. De ulike virksomhetsområdene samhandler tett med hverandre - slik at barnas trivsel og utvikling blir ivaretatt og sørger for, blant annet, gode overganger. [Jeg er meg](#) er et prosjekt for barnehager og skoler i Larvik. Dette prosjektet har som hensikt å fremme barn og unges seksuelle helse og livsmestring for å forebygge vold og seksuelle overgrep. I løpet av barnehageåret 2024/2025 vil [Jeg er meg](#) være implementert i alle barnehagene. Prosjektet vil etter dette gå over i drift.

Planen [Kvalitet i barnehagen](#) skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle kommunale barnehager i Larvik. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling vektlegges og det pekes på i hvilken retning barnehagene samlet skal utvikles. Våre veivalg kan du lese mer om i [Kvalitet i barnehagen](#).

For barnehageåret **2024/2025** gjelder også:

- Utvikle en bærekraftig modell for spesialpedagogiske tiltak i barnehage hvor fokus er på å sikre likeverdig og god kvalitet for barn som trenger særskilt hjelp
- Fortsette å innarbeide [Kompetanseløftet](#) for spesialpedagogikk og inkluderende praksis
- Øke ansattes kunnskap om [ASK](#) i samarbeid med Pedagogisk psykologisk tjeneste

I tillegg driver hver barnehage eget utviklingsarbeid

Kommunens visjon og verdier:

Visjon Larvik - miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende

Verdier NÆRE - Nysgjerrig - Ærlig - Raus - Engasjert

Dette gjenspeiles i felles dokumenter:

Strategidokumentet for Larvik kommune:

De forskjellige delene i Strategidokumentet viser hvilke langsiktige og kortsiktige mål Larvik kommune jobber med.

Virksomhetsplan for barnehagene:

Viser hvilke tiltak og mål barnehagen og enheten har for det året vi er inne i. Gjelder for et år av gangen, og bygger opp under målene i Strategidokumentet.

Årsplanen for hver barnehage:

Er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og viser barnehagenes valg og begrunnelser. Den skal også gi informasjon om barnehagenes pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagenes samarbeidspartnere og andre interesserte.

Presentasjon av barnehagen

Velkommen til Svarstad barnehage!

“Lær med kroppen - det sitter i hodet” har vært Svarstad barnehages visjon i mange år. Fysisk aktivitet gir gode vilkår for utvikling av intellekt, vi lærer av å gjøre! Gjennom bevegelse utvikles motorikk, språk, konsentrasjon og sosial kompetanse. Bevegelse er en kilde til glede, livsutfoldelse og positive mestringsopplevelser.

Svarstad barnehage har fire avdelinger, to småbarnsavdelinger 0-3 år, en mellomavdeling 3-5 år og en avdeling for de eldste. Dette barnehageåret har vi hele 19 skolestartere!

Bevegelse, humor og glede hører sammen. Vi legger vekt på at fysisk aktivitet er viktig i alle sammenhenger, ute og inne. Mye gulvplass, elementer som innbyr til klatring, hopping og kryping er viktig, særlig hos de yngste barna, men også de store barna skal finne muligheter for fysisk utfoldelse inne. Det skal være rom for løping, hopping, dans og moro. Samtidig skal det legges til rette for et roligere miljø som innbyr til lek og bordaktiviteter, forskning og kreativitet, ro og mulighet til å slappe av. I Svarstad barnehage skal all lek respekteres, og få sin plass.

Alle barn, fra de yngste til de eldste, skal erfare å bevege seg i ulendt terreng, turer i vær og vind, gode opplevelser der barnas signaler blir fulgt. En tur kan aldri være for kort, og tanken om at veien blir til mens vi går er vesentlig.

Svarstad barnehage ligger sentrumsnært, med gangavstand til bibliotek, skole, gymsal og svømmehall. Vi har jordbruk, husdyr og skog på alle kanter, og flotte turstier i direkte tilknytning til barnehagen. I skogen har vi en egen gapahuk, som brukes flittig av alle aldersgrupper.

Barnehagen åpner klokka 07.00 og stenger 16.30. Vi serverer alle måltider. Vi forholder oss til retningslinjene for mat og måltider i barnehagen. Så langt det lar seg gjøre, baker vi eget brød og lager varm lunsj en gang i uka. Vi legger vekt på gamle mattradisjoner, og har med barna i matlagingen. De skal vite hvor melka kommer fra, at korn blir brød og at kjøttet kommer fra dyra etter slakting, ikke kjøttdisken osv. Vi tar hensyn til allergier og religion og serverer mat deretter.

Bursdag er stor stas! I barnehagen lager vi krone sammen med bursdagsbarnet, synger bursdagssanger, har egen bursdagssamling, og legger stor vekt på at barnet er i sentrum denne dagen. Bursdag markeres ikke med mat.

Små barn trenger hvile en til to ganger om dagen. Hos oss sover de aller fleste i medbragte vogner, men dersom noen ønsker å sove inne har vi både madrasser og senger. En ansatt sitter sovevakt når barn sover.

Kompetanseutvikling er viktig. Svarstad barnehage har siden høsten 2023, vært med i Larviks kompetanseheving. Jeg er meg, som handler om:

- å fremme barn og unges seksuelle helse og livsmestring
- å forhindre seksuelle overgrep.

Jeg er meg er en viktig satsing som gir barn kunnskap om egen kropp og egne følelser, hva er gode og dårlige hemmeligheter, hvordan håndtere vanskelige ting osv. I barnehageåret 2023-2024 har personalet fått kompetanseheving, og høsten 2024, er vi klare for å sette dette ut hos ungene. Arbeidet går godt overens med det vi tidligere har jobbet med. Svarstad barnehage er opptatt av å se hvert enkelt barn for den de er. Vi jobber etter en tanke om at det ikke finnes vanskelige barn, men barn som har det vanskelig. Sammen med foreldre, skal vi lage en god barndom for barna i Lardal, der vissheten om at barn lever hele liv, og at alt henger sammen står sentralt. Jeg er meg går denne høsten over i andre fase som er å sette kunnskapen vi har tilegnet oss ut blant ungene

Svarstad barnehage er en livsgledebarnehage, og skolegruppa er på jevnlig besøk på sykehjemmet, som ligger i gangavstand fra barnehagen.

Vi er en glad gjeng, både store og små, som liker lek og moro. Ingen dager er like, men styres langt på vei av barns interesser. Sammen med kreative og lekne voksne, fører det til morsomme og spennende dager både ute på tur og inne i barnehagen. Vi gleder oss til et nytt barnehageår!

Praktiske opplysninger

Adresse

Svarstad barnehage
karen Sogns vei 16
3275 Svarstad

Telefon/ epost:

Anne Tjentland Sjulstad : 924 55471

anne.tjentland.sjulstad@larvik.kommune.no

Mosetusser : 969 46244
Rotraslere : 989 05901
Huldretusser : 468 65629
Grumlere : 969 46205

Virksomhetsleder

Anja Sterner : 913 16049

anja.sterner@larvik.kommune.no

Åpningstid: 07.00-16.30.

Fra 01.10.22 er det 9.5t åpningstid i alle kommunale barnehagene, samt i en god del av de private. Dette er vedtatt politisk med ønske om å øke personaltettheten med 45 min, og dermed kvaliteten for ungene.

Sommerstengt

De tre siste ukene i Juli er barnehagen stengt, dette er likt for alle de kommunale barnehagene og gjelder uke 28,29,30.

Barnehagen har 11 mnd drift, Juli er betalingsfri.

Foreldremøte

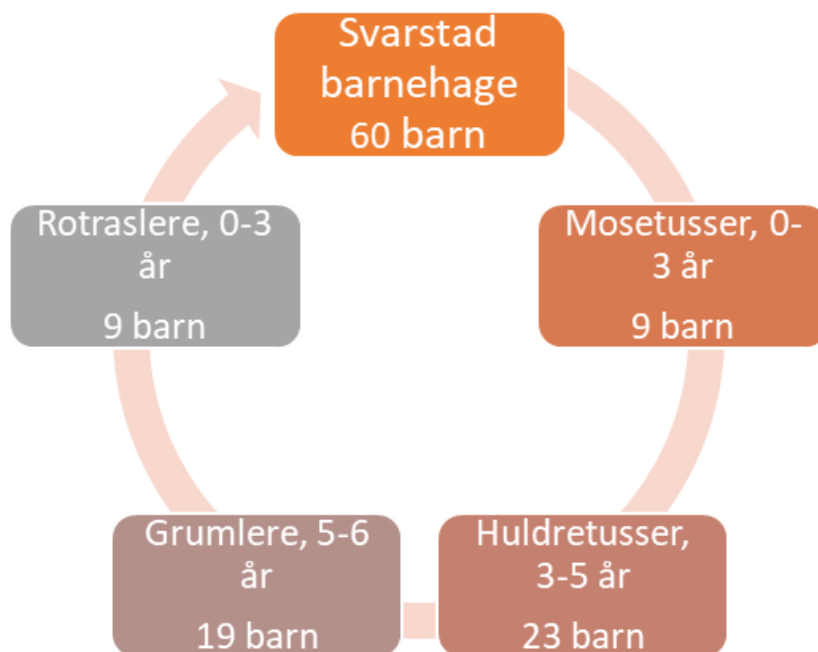
27.08.2024, Tema Jeg er meg

Planleggingsdager 2024-2025

Høst 2024	Vår 2025
Fredag 20.09	Torsdag 02.01
Fredag 29.11	Fredag 30.05
	Fredag 20.06

Organisering av avdelinger

Svarstad barnehage gir tilbud til barn fra 0-6 år. Antall barn varierer fra år til år, avhengig av søkere. Fra 01.08.2024 ser organiseringen ut på følgende måte:

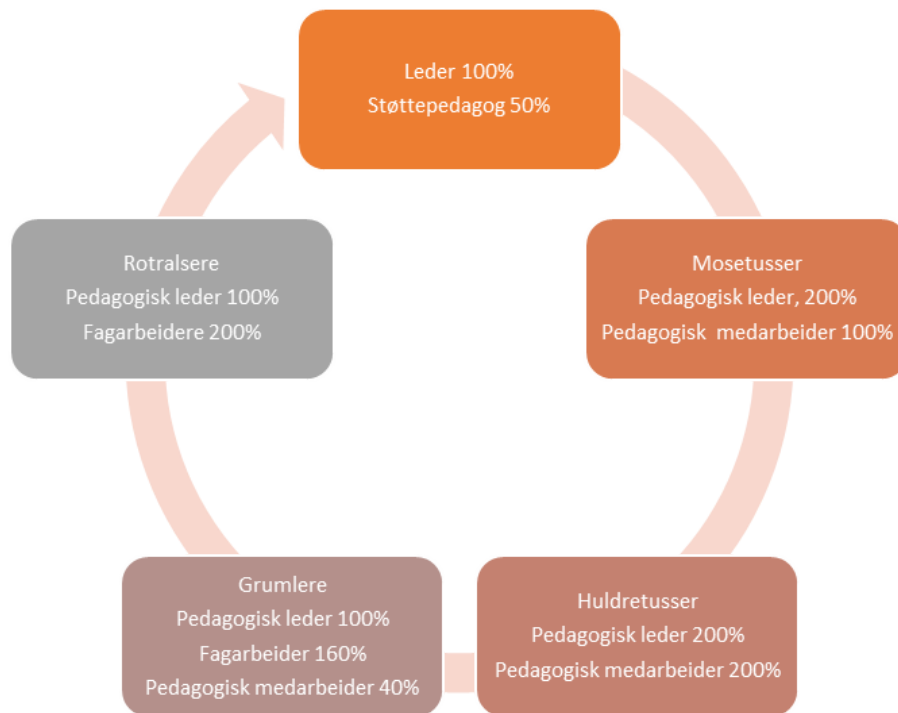

Bemanning

Barnehagens bemanning er satt i henhold til antall barn og gjeldende lovverk for bemanning i barnehage, samt rett til individuell tilrettelegging/ spesialpedagogisk hjelp. Fra 01.08.2024, har Svarstad barnehage 15 ansatte, totalt 13 årsverk.

Styrer er den øverste daglige lederen for barnehagen. Hver avdeling har pedagogiske ledere, som sammen med fagarbeidere og pedagogiske medarbeidere styrer avdelingene. Vi har faste vikarer og tar imot lærlinger, elever fra videregående skoler, studenter og mennesker som har behov for språkpraksis.

Organisasjonskart

Organisering av avdelinger på huset

Svarstad barnehage er et langt bygg, med mange ganger og innganger.

Småbarnsavdelingene ble bygd i 2013, og avdeling for de store er den gamle barnehagen fra begynnelsen av 80 tallet, bygget sammen med den gamle helsestasjonen i 2006. Vi har to avdelinger for barn 0-3 år og to for de fra 3-6 år.

Barnehageåret 2024-2025, er det stort trykk på stor avdeling, med til sammen 42 barn.

Sammen med gode voksne, vil barna deles inn i mindre grupper, både innenfor og på tvers av de to avdelingene. Vi kommer til å ha stort fokus på uteliv, og legge opp til flere turdager i uka. 19 barn er det vi kaller skolestartere dette barnehageåret, og de vil være samlet på en avdeling. Dette gir gode muligheter for å legge til rette for aktiviteter som passer de eldste i barnehagen. Samtidig er nærheten stor til den andre avdelingen, slik at vennskap på tvers av alder ivaretas.

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

Vurdering er en viktig del av barnehagens pedagogiske arbeid. Gjennom vurdering av det arbeidet vi gjør, vil vi kunne påse at vi følger barnehageloven og rammeplanen.

Vurdering betyr at vi reflekterer i fellesskap over det pedagogiske arbeidet, at vi beskriver og analyserer og at det gir et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Vi vil også få en mulighet til å sikre at vi gjør de nødvendige valgene som sikrer barna en god barndom og et godt miljø å vokse opp i.

Diskusjon og refleksjon foregår daglig, og benyttes på våre møtearenaer i barnehagen. Vi tar opp faglige og etiske problemstillinger som bidrar til at barnehagens pedagogiske virksomhet utvikles og vi utvikler barnehagen i fellesskap.

Barnehagens verdigrunnlag

Rammeplanen for barnehagen (2017, s.7) sier at barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal også jobbe for å fremme likeverd og solidaritet, tilgivelse, mangfold og gjensidig respekt, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon av 20. november 1989 om barnets rettigheter (barnekonvensjonen).

Barn skal bli demokratiske samfunnsborgere som skal ta hensyn til andre mennesker. Men de skal også få lov til å være individer som skal kunne heve stemmen og bli hørt. Personalet i barnehagen bør jevnlig reflektere over balansen i dette.

Barn og barndom

Alle ansatte skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi og legge opp til hverdager preget av lek, vennskap og trivsel.

Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barnas beste.

Barndommen er en fase i livet. Den kan ikke forseres eller tas igjen. Barndommen har egenverdi, den må få sin tid. Livet i barnehagen er en stor del av barnas barndom. Her skal de sammen med andre barn og voksne utvikle sin barnekultur, bygge vennskap, skape gode relasjoner og lære gjennom lek, humor og glede. Barna må møte voksne i barnehagen som ser dem for den de er, som lytter og tar deres meninger og ønsker på alvor. De må også møte voksne som respekterer og forstår, som legger til rette ut fra barnas ønsker og utviklingstrinn. Å jobbe i barnehage er en av verdens viktigste jobber, der målet er at alle skal møte anerkjennelse og samhørighet, trygghet og omsorg.

- Barndommen er en fase i livet, den kan ikke forseres eller tas igjen. Barndommen har egenverdi, og må få sin tid
- Livet i barnehagen er barns barndom, de skal;
  - i møte med andre barn og voksne utvikle identitet preget av empati og respekt for andre
  - utvikle sin barnekultur
  - bygge vennskap, og gode relasjoner
  - lære gjennom lek, humor og glede

Voksne i Svarstad barnehage skal sørge for at alle barn

- blir sett for den de er, og møtt deretter
- blir lyttet til, og opplever at deres meninger og ønsker blir tatt på alvor
- møter respekt og forståelse
- møter tilrettelegging ut fra interesser og utviklingstrinn
- møter anerkjennelse og samhørighet, trygghet og omsorg
- møter voksne som er gode rollemodeller, både i forholdet mellom barn, foresatte og kollegaer

Demokrati

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn i barnehagen har mulighet til å delta i barnehagens fellesskap. Gjennom denne deltakelsen vil barna kunne utvikle en forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Ansatte i barnehagen skal la hvert enkelt barn få muligheten til å bidra og delta i barnehagens innhold.

Barn og foresatte i Svarstad barnehage skal oppleve:

- at alle er like mye verdt, uavhengig av kjønn, religion, etnisitet eller sosiale samfunnslag
- ulike kulturer, språk og eventuelle høytider markeres
- kommunikasjon er mer enn ord, voksne er støttende til stede og hjelper barn som ikke har språk med bilder, tegn og kroppsspråk
- voksne som lytter og respekterer ulike ønsker og behov
- alle blir møtt med respekt og åpenhet

Mangfold og gjensidig respekt

Barn skal få muligheten til å lære om samfunnet vi lever i. De skal lære at det greit å være annerledes, og at alle har lik rett til å være deltaker i samfunnet. De skal lære at det ikke er lov å krenke en annen person. Barnehagen skal bidra til at hvert enkelt barn føler seg sett og anerkjent for den de er.

Svarstad barnehage skal være en arena for alle, der barna opplever at:

- folk er forskjellige, og ulikheter utfyller hverandre
- det er mange måter å tenke på, gjøre ting på og det ene er like bra som det andre
- i møte med andre lærer vi, og av ulikheter utvikler vi oss
- ulike kulturer og religioner er spennende, og læren og respekten for dette binder oss sammen i et fellesskap
- vi markerer ulike høytider, lærer enkle ord på ulike språk, snakker om, og leser om ulike familier og trosretninger

Likestilling og likeverd

Alle ansatte skal aktivt jobbe for at alle barn og ansatte skal føle seg velkommen og viktig uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal sørge for at barna har like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntret til å delta i alle aktiviteter i barnehagen.

Svarstad barnehage tar barn på alvor. Alle, både barn og foresatte, skal oppleve at de blir sett, hørt og møtt som den de er. Barn lever hele liv, og det er viktig at alle arenaer tas med i arbeidet med barns utvikling. Alle barn, og foresatte, skal behandles med respekt og likeverd.

Bærekraftig utvikling

Barna i barnehagen skal bli kjent med at det vi gjør i dag får konsekvenser for fremtiden. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre, naturen og lære om hvordan de kan dekke sine grunnleggende behov uten å ødelegge for kommende generasjoner. De skal lære å tenke kritisk, være etiske i sine handlinger og vise solidaritet. Vi må derfor stille spørsmål og skape et klima med plass til barnas ulike perspektiver, løsninger og kreative tenkning.

Gjennom gode opplevelser i naturen skal barna lære å bli glad i den. Vi plukker opp søppel på tur, og kaster aldri fra oss søppel i naturen. Vi ønsker at barna i Svarstad barnehage skal lære hvordan ting henger sammen. Alt fra maten vi spiser, til søppel vi kaster. De skal vite at dyr blir mat, at korn blir brød, og at søppel vi kaster fra oss ødelegger miljøet, lufta vi puster og vannet vi drikker.

Barna i Svarstad barnehage skal:

- lære å bli glad i naturen, gjennom gode opplevelser
- aldri kaste fra seg søppel, og ta med andres søppel på tur
- lære om hva søppel i naturen gir av konsekvenser for dyr, havet, lufta og klima generelt
- lære sammenhengen mellom korn på åkeren og brød/ bakevarer, kuer på jordet og melk/ kjøtt i butikken osv

Kosthold og måltider

Barnehagene har utarbeidet en rutine knyttet til mat og måltider i barnehage og vi har felles innkjøpsavtale. Denne er basert på helsedirektoratets råd og anbefalinger og skal følges av alle barnehager.

Måltidet skal være en positiv opplevelse for alle. Vi legger til rette for måltid ved små bord, der voksne sitter sammen med barna og spiser samme mat. Barna blir oppfordret til å smake på ulike ting, men tvinges aldri. Pålegget til brødmåltidene byttes ut slik at det ikke serveres det samme hver dag. Dette for å skape variasjon, og sikre et godt kosthold. Fiskepålegg er på bordet hver dag, varierer mellom fiskepudding, makrell i tomat og kaviar. Frokost er ofte havregrøt. Vi har litt sukker og vaniljesukker i grøten når den kokes opp, og ungene får dermed ikke sukker på grøten.

- Vi serverer tre måltider hver dag, frokost, lunsj og ettermiddagsmåltid, de minste har i tillegg et lite måltid før de sover
  - 08.00 Frokost, brød med variert pålegg eller havregrøt
  - 10.30, de minste spiser knekkebrød med variert pålegg, yoghurt med havregryn ca en gang i uka
  - 11.30 Lunsj hos stor avdeling, brød med variert pålegg, varm mat en dag i uka
  - 13.00 Lunsj hos de minste
  - 15.00/ 15.30 Knekkebrød og frukt
- Barna får frukt og grønnsaker hver dag
- Vi serverer et varmt måltid hver uke, barna er med i matlagingen
- Vann brukes som tørstedrikk, i tillegg serveres det melk til mat.
- Vi har fokus på måltidsglede:
- vi ønsker ro rundt måltidene og organiserer måltidet slik:
  - voksne sitter ved bordet, prater og spiser sammen med barna
  - voksne er bevisst på hvordan de snakker med barna
  - barna får smake og finne ut av ulike smakssammensetninger
  - barna får porsjoner/biter tilpasset hver enkelt

Vi er opptatt av at barna skal lære hvordan man lager mat fra bunnen av, og barna er med i matlagingen. Vi tror på at barna gjennom å være med i prosessen, kutte, vaske og se hva som er i gryta, får mer lyst til å smake, og på denne måten utfordre smaksløkene til å prøve noe nytt. Vi tilbyr barna små smaksprøver og truer dem aldri til å spise opp.

Vi følger Helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltider i barnehagen
<http://helsedirektoratet.no/retningslinjer-for-mat-og-maltider-i-barnehagen>

Livsmestring og helse

Barnehagen skal legge til rette for at barna trives, kjenner mestring og følelse av egenverd, de skal få vise livsglede, og oppleve at ansatte i barnehagen har et forebyggende perspektiv på krenkelser og mobbing. Barn skal oppleve barnehagen som et trygt sted å være der de har muligheten til å utfordre seg selv i samspill, fellesskap og vennskap. Voksne skal være støttende, og hjelpe barn til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Barna i Svarstad barnehage skal oppleve voksne som:

- jobber aktivt for å utjevne sosiale forskjeller slik at alle får like muligheter
- alltid møter barn med forståelse, og en vilje til å finne ut hva som egentlig har skjedd
- går tilbake og "reparerer" når man ser at man har handlet feil
- tenker at det ikke finnes vanskelig barn, men barn som har det vanskelig
- ser dem bak atferden, som lytter, tar dem på alvor og gjør noe med det som evt er vanskelig
- ser seg selv utenfra og er oppmerksom, og handler etter lovverket dersom kollegaer krenker barn
- er til stede i lek og samspill, som ser hva som skjer og gir hjelp og støtte i evt konflikter
- snakker om at det er greit å være ulike
- snakker om gode og vonde hemmeligheter
- snakker med barn om kropp og berøring, hva som er lov/ ikke lov, retten til å si stopp
- ser at mobbing foregår, også blant små barn, og gjør noe med det
- snakker med barna om vennskap og følelser og hva egen atferd kan gjøre med andre
- bruker måltider som en læringsarena, deler i små grupper og samtaler rundt bordet
- tar med barna i matlaging, lar dem smake på ingredienser, og lære dem om hvor alt kommer fra, høste/ benytte sesongens råvarer
- baker eget brød, lærer barn om gamle mattradisjoner, serverer varm lunsj laget fra bunnen av en gang i uka

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnhagen](#)

[Jeg er urolig-Hva gjør jeg-rutinen](#)

[0, Årshjul interkontroll psykososialt barnehagemiljø](#)

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnhagen](#)

[Jeg er urolig-Hva gjør jeg-rutinen](#)

Hovedfokusområde, Jeg er meg

Jeg er meg er et helsefremmende arbeid for å hindre seksuelle overgrep og vold mot barn. Prosjektet startet i 2018, og Svarstad barnehage var forrige barnehageår en av de fire siste kommunale barnehagene. Året 2023-24, har blitt viet opplæring av personalet, og dette barnehageåret vil arbeidet bli satt ut blant ungene.

«Kunnskap er overgriperens verste fiende.» Vi gir ungene kunnskap «Jeg er meg» er et banebrytende folkehelseprosjekt der Larvik kommune deltar fra 2018-22. Prosjektet omfatter alle kommunale barnehager og helsestasjoner ved helsesykepleierne, og har som målsetting å forebygge og hindre seksuelle overgrep og vold mot barn . Svarstad barnehage med i siste pulje av prosjektet, og nå er alle de kommunale, samt noen av de private med. Prosjektet er også i gang i skolene.

Hovedmål

Personalet skal:

- Utvide sin kompetanse og bevissthet om barns naturlige seksuelle utvikling, og hvordan denne kommer til uttrykk gjennom lek og adferd-regulere og skape trygge rammer for alle i deres utforskende lek
- Utvide barns kunnskap og språk om egen kropp, om normaliteten som igjen vil gi trygghet til å fortelle om det unormale hvis de skulle bli utsatt for den. Gode berøringer – vonde berøringer, gode hemmeligheter – vonde hemmeligheter
- Møte barns undring og nysgjerrighet – lyttende og åpent, og gi barn konkrete svar på det de spør om
- Ha ukentlige samlinger knyttet til «Jeg er meg» temaplan. Arbeidet skal synes i pedagogisk dokumentasjon og lekemiljø
- Snakke med barn og foreldre om tabubelagte tema
- Kjenne til ulike verktøy for å identifisere, vurdere og gi respons på seksualitet som fremmer bekymring. Kjenne til verktøyet Trafikklyset Seksualitet hos barn og unge, Snakkesim

Personalet skal reflektere over:

- Hvordan trener vi på undrings-samtaler med barn i hverdagen? Kunnskap om den dialogiske samtaleformen. Åpne/lukkede spørsmål, oppfordrende form, beskrivende form, gjentakelse, bekreftelse, oppsummering underveis, lyttende, tåle pauser, ugyldiggjøring, skyld og skam, barn som ikke vil fortelle.
- Hvordan tema naturlig knyttes inn i lek, i møte med bøker og hverdagsaktiviteter.

Jeg ville ikke at du skulle se meg...

Men du så meg.

Strøk hånden min...

Kysset pannen min.

Tok vare på meg.

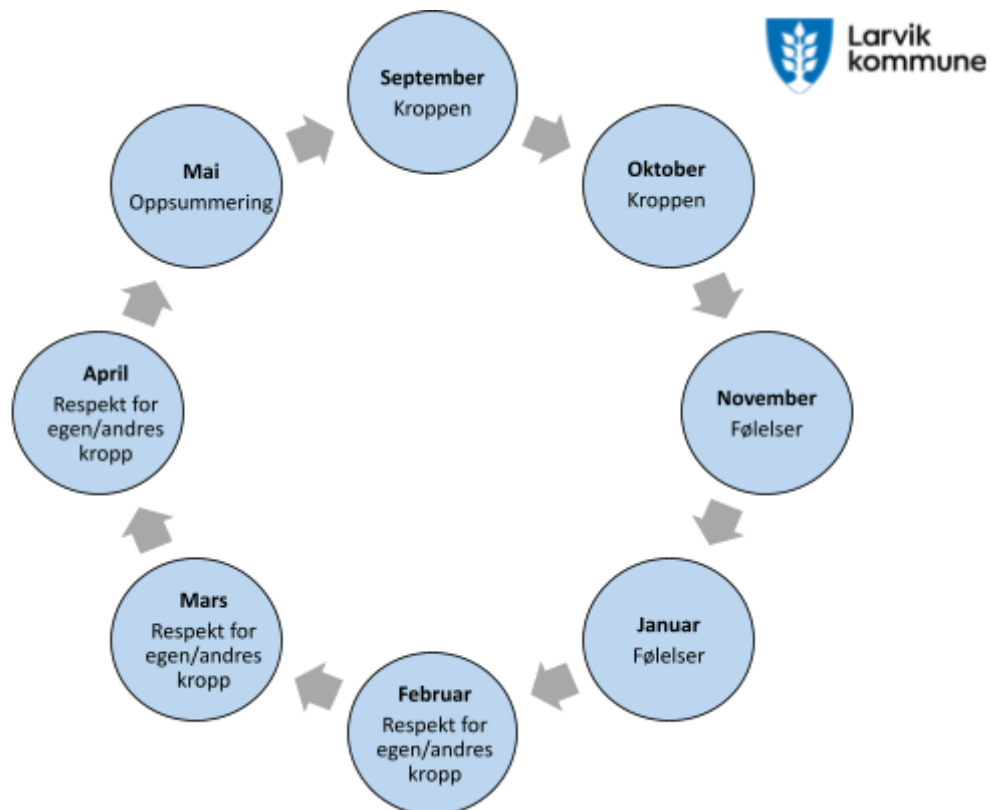
Jeg tok feil.

Jeg ville du skulle se meg

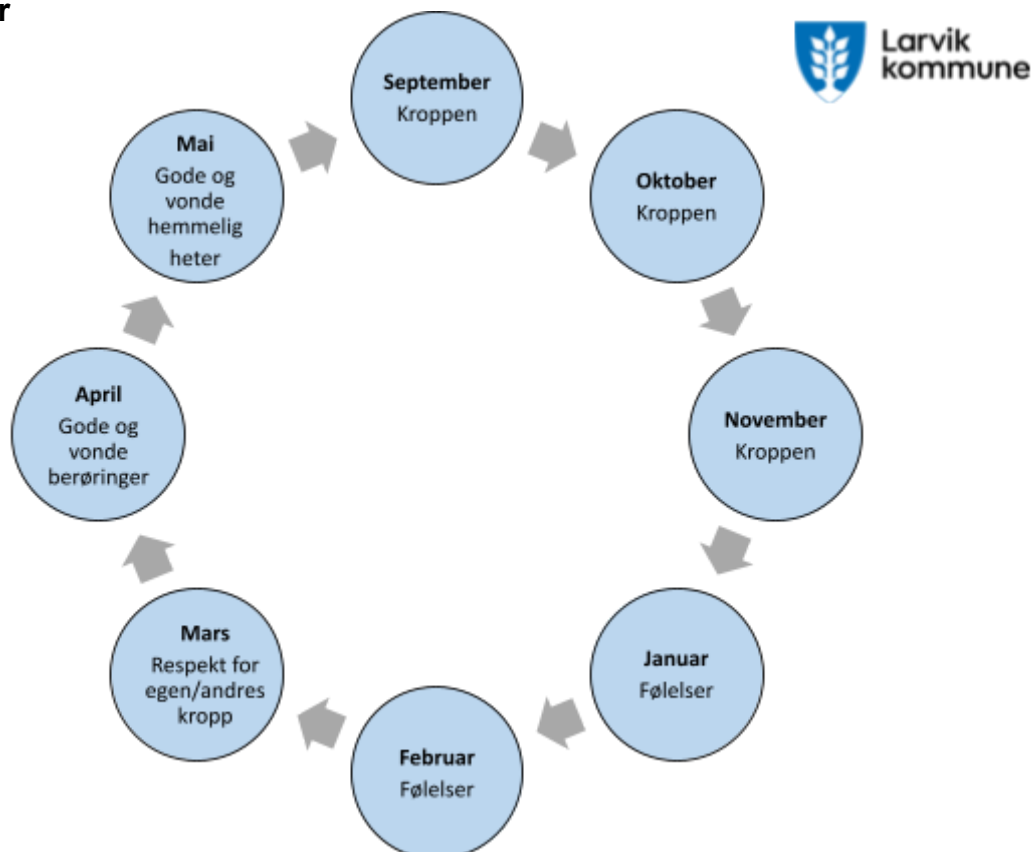
<https://www.larvik.kommune.no/barnehage/prosjekter/jeg-er-meg/>

Årshjul Jeg er meg

0-3 år

3-4 år

Jeg er meg i barnehagen

Alle ansatte i Svarstad barnehage har i barnehageåret 2023-2024 vært med på kompetansehevingen jeg er meg. Alle møter samt en av planleggingsdagene dette året har vært viet tema, og vi har dyktige folk inne for å gi oss veiledning og kompetanseheving på samtaler med barn, hvordan se barns signaler, hva gjør vi om vi er bekymret osv. Opplæringen har gitt oss en større trygghet i barnemøtene. Selv om vi har vært med på prosjektet et år, er det nå det begynner for alvor. I barnehageåret 2024-2025, skal vi ta kunnskapen ut i praksis. Det skal være temasamlinger hver uke, og alle ansatte skal bidra. Årshjulene for tema i de ulike aldersgruppene er utgangspunkt for temasamlingene, men det er mulig man må bruke lenger tid på noen tema enn andre, ut fra hva barn har behov for. Det er et spennende barnehageår vi går i møte.

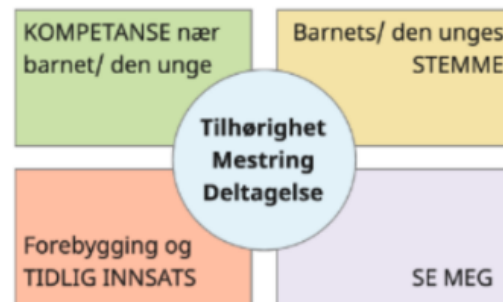
Larviksmodellen

VISJON:

Alle barn og unge i Larvik skal oppleve tilhørighet, mestring og deltagelse hjemme, i barnehagen, på skolen, på jobben og i fritiden

MÅLGRUPPE:

-9 mnd til 30 år

Visjonen i denne modellen er at alle barn og unge skal oppleve mestring, tilhørighet og deltagelse hjemme, i barnehagen, på skolen/ i kvalifisering, på jobben og i fritiden, med målgruppe minus 9 måneder til 30 år

Barn og unge lever sine liv i familien, i barnehagen, på skolen/ i kvalifisering, på jobben og i fritiden. I Larvik kommune jobber vi for å flytte tverrfaglig kompetanse ut til disse arenaene, eks:

- "Jeg er meg" som ved kompetanseheving av ansatte i barnehage og skole fremmer barn og unges seksuelle helse og livsmestring for å forebygge vold og seksuelle overgrep
- spesialpedagog i alle barnehagene
- tverrfaglig barnehageteam

Ved å jobbe sammen og samtidig, håper vi å skape trygge og robuste barn. For å få det til må vi ha med trygge og robuste foreldre på laget. Det er ikke alltid like lett å være foreldre. Mange ting kan oppleves som svært utfordrende. Kommunen tilbyr ulike typer for foreldreveiledning til de som har behov for det.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barnehagens formål skal sees i sammenheng og være en gjennomgående del av det pedagogiske arbeidet og innholdet i barnehagen (Rammeplan for barnehager).

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Personalet skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og barn seg imellom. Dette skaper grunnlag for trivsel, glede og mestring. Barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Gode relasjoner skaper trygge barn. Det er de voksnes ansvar å bygge gode relasjoner til barna ved å tolke barnets signaler, være sensitive, og verdsette barnas egne omsorgshandlinger (Rammeplan for barnehager, 2017).

Barna i Svarstad barnehage skal møte omsorgsfulle voksne i alle situasjoner, hver eneste dag. Omsorg vises gjennom nærhet, trygge og lydhøre voksne, som samtidig er tydelige og setter klare grenser. Hovedoppgaven til de voksne i barnehagen er omsorg. Barna skal føle trygghet og tillit, de skal merke at noen er der for dem, og ser dem for den de er. Gjennom omsorg kommer danning, som handler om å speile seg i andre. Hva har det jeg gjør, å si for de jeg er sammen med osv.

Omsorg, danning og oppdragelse er viktige begrep som henger godt sammen. Barnehagen og barnets hjem må ha et tett samarbeid. Sammen skal vi skape trygge rammer rundt hvert enkelt barn, og gjøre det robust, og klart, til å gå videre i verden.

Trygghetssirkelen illustrerer dette. Barn må møtes der de er, og hjelpes til toppen av sirkelen. Noen dager kan være tøffe. Barna må møte voksne som har forståelse for det. Voksne som gir dem støtte og trøst, og hjelp til å komme videre.

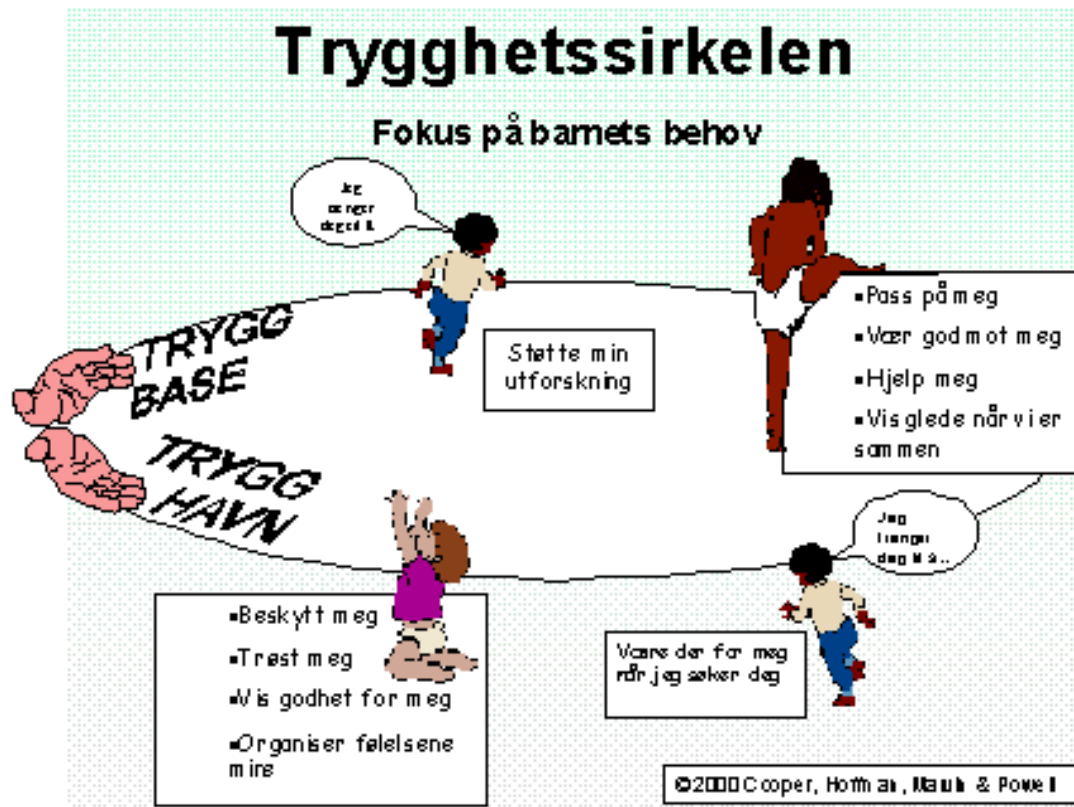
De voksne skal være gode kontakter for barna. Hit kan barna komme for å lade, det vil si få nærhet, omsorg, bli sett og hørt. Dette gjelder ikke bare de minste. Av og til kan også 5-åringen trenge litt lading, dette kan være i form av et fang, en klem eller en god samtale, bli sett og hørt på en god måte. Voksne må til enhver tid gi barn den lading de har behov for, de må fange opp signaler, og være gode kontakter for alle barn. Det er viktig å tenke over, og være bevisst, hva som er barns signaler!

Grunnmuren i barnehagen må være omsorg, den skal være preget av trygge, varme og gode relasjoner. Barn må kjenne omsorg og trygghet for å kunne lære, dersom de er utrygge klarer ikke hjernen å suge til seg læring. I god omsorg ligger ikke bare det å være snill. Barn trenger hjelp til å regulere følelsene sine utenfra. Den voksne må aldri dømme barnas atferd, men de må se hvorfor barnet handler som det gjør, og

deretter hjelpe dem videre. Dette krever voksne som er rolige og til stede. I omsorg ligger også grensesetting og tydelige, forutsigbare voksne, som handler likt.

Omsorg+læring=sant

[Film: Omsorgsfulle relasjoner](#)

Svarstad barnehage jobber med omsorg ut fra trygghetssirkelen.

Slik arbeider vi med omsorg

- Voksne har alltid et fang, en hjelpende hånd, et blick, en god klem
- Voksne er til stede, ser og respekterer hvert enkelt barn
- Voksne setter barna i fokus, er mye på gulvet, har blick- kontakt
- Voksne er opptatt av å gjøre rutinesituasjoner, måltid, stell og påkledning, til gode arenaer for kontakt og samtale
- Voksne har respekt for barns tanker og meninger
- Voksne går tilbake og reparerer, der det er nødvendig
- Voksne gir alle barna gode opplevelser i hverdagen
- Voksne legger til rette for all slags aktivitet, også hvile og avslapning
- Voksne ser på barna som selvstendige mennesker som lever hele liv, der alle dagens hendelser har påvirkning på hverandre, og man må gi dem omsorg deretter.

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken er en grunnleggende livs- og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom, og en viktig del av barnekulturen.

Leken gir barna glede, frihet og fravær av forventninger om å gjøre riktig. Barn leker fordi de synes det er gøy. Barn utvikler sosiale, emosjonelle, motoriske, språklige og intellektuelle ferdigheter gjennom leken, og de utvikler kreativitet og evne til problemløsning. Lek er frihet til å velge venner, aktivitet og sted.

Voksne skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Vi skal inspirere til, og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Voksne skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, alene og sammen med andre (Rammeplan for barnehager, 2017).

Barnas lek har en verdi i seg selv. Den er indremotivert, lystbetont og frivillig, leken er et mål i seg selv! Det er selve leken som er drivkraften, ikke resultatet. Gjennom leken uttrykker barna tanker og følelser, de knytter bånd og skaper tilhørighet. De utvikler seg ved å erfare, lærer empati og tilegner seg sosial kunnskap ved å være i samspill. Alle barn må sees i lek, og veiledes der det er behov, slik at lekekompetansen utvikles.

Det er viktig at alle voksne i barnehagen

- respekterer og verner om barnas lek
- ser på alle typer lek som like verdifull
- tilbyr plass til lek og jobber med å tilby et inspirerende lekemiljø
- gir tid og rom til lek
- har materialer til variert lek
- gir mulighet for å finne lekekamerater og opprette vennskap

Lek fremmer barnas utvikling på flere områder, både intellektuelt, fysisk, sosialt, emosjonelt og språklig. Her styrker og utvikler barna egen identitet og selvfølelse. De høster viktige opplevelser, får ulike erfaringer og masse glede og humor.

Ved å late som om, går barna inn i en egen forestillingsverden. Utforsking og undring, samtaler om verden og fenomener i lek, gir dem kunnskap og innsikt på mange områder. Barna tar med seg opplevelser, inntrykk og følelser inn i lek, og bearbeider og utforsker.

Barnets interesse for andre er en kjerne i den sosiale utviklingen. Det begynner med kjente og kjære ansikter fra de er helt små. Smil og blikkontakt, samt gjenkjennelse og glede over å se kjente ansikter, er viktige deler av barns utvikling. Etter hvert som barna blir større begynner de å leke. Først alene, deretter ved siden av andre barn, parallelllek. Sakte, men sikkert nærmer de seg andre barn, prøver ut og lærer av erfaringene sine. Ved to års alder begynner barna å late som om. En gryende rollelek er under utvikling.

Barna må kunne

- kommunisere og ta andres perspektiv
- ulike forhandlingsteknikker
- skille mellom lek og virkelighet
- sette grenser for seg selv
- oppleve glede og humor

I Svarstad barnehage skal barna oppleve

- et inspirerende lekemiljø
- tilstedeværende voksne som ser og tilrettelegger ut fra barns interesser og utvikling.
- Voksne som er til stede i lek, men som samtidig ser sin besøkestid
- tid og rom for lek og samspill
- respekt for aktiviteten
- at egne ønsker, danner grunnlag for lek
- at leken er her og nå, har sin atmosfære og er viktig for den som leker
- voksne som legger til rette for felles opplevelser og referanserammer, barna kan ta med seg videre som utgangspunkt for lek
- å gjøre bruk av egne erfaringer de tar med seg til barnehagen
- å bli møtt med positiv respons på eget initiativ til aktiviteter
- voksne som legger til rette for barns medvirkning, som observerer, lytter og ut fra dette, setter i gang ulike prosjekter

Jeg har bare lekt.....

[Noen barn trenger hjelp til å leke - Vetuva](#)

Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig på omverdenen, og den skal bidra til å legge grunnlag for modning, selvstendig og ansvarlig deltakelse i et demokratisk fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå og erfare felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte. Danning skjer i samspill med omgivelsene og forankres i våre verdier. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal personalet bidra til at barna utvikler evnen til kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til et godt samfunn (Rammeplan for barnehager, 2017).

I Svarstad barnehage jobber vi for at:

- Barna skal bli sett og hørt, men de må også lære at det ikke alltid betyr at det blir slik de vil
- Alle barn skal oppleve å være en del av et fellesskap, men de skal samtidig lære at de ikke alltid kan være med på alt
- Barna skal møte engasjerte og tålmodige voksne, som er til stede, og som sammen med barna reflekterer over hverandres handlinger og væremåte. Hvordan påvirker det jeg sier og gjør andre?
- Samtaler med barn i løpet av dagen gir dem mulighet til å uttrykke egne meninger, slik at de kan være med på å påvirke innholdet i egen hverdag
- Barna skal møte voksne som samtaler med dem, for å reflektere over egne handlemåter og hva de har å si for andre

Personalet i barnehagen skal sørge for

- Et godt foreldresamarbeid med rom for både ønsker og tilbakemeldinger
- Voksne skal møte barn og foreldre med respekt, anerkjennelse, og godt humør
- Voksne skal opptre som gode rollemodeller
- Voksne skal se hvert enkelt barn, og lytte til barns meninger
- Voksne skal være bevisst egen rolle, og opptre anerkjennende, romslige, engasjerte og til stede.

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.

Lek og læring er knyttet sammen og barn lærer gjennom erfaringer de gjør i leken.

Læring skjer her og nå, i alle situasjoner og aktiviteter og barna leker ut det de opplever i livene sine. Personalet tar utgangspunkt i planer og det barna er interessert i og bygger videre på dette.

Barnehagen skal sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling. Samspill med andre er avgjørende for barns utvikling og læring.

For å fremme læring i barnehagen er vi opptatt av

- å skape et miljø preget av trygghet, respekt og inkludering
- at rom er innbydende og inspirerende til lek, ut fra barnas interesser og ønsker
- at barna kan bruke hele kroppen, ute og inne, og at all lek respekteres
- at voksne er til stede og hjelper barn til å bygge relasjoner, at barna blir bevisst egen væremåte og hva den har å si for andre, slik at empatien bygges opp.
- at voksne er våkne og observante og at de tilrettelegger ut fra barnets utviklingstrinn
- at voksne ikke griper for raskt inn i konflikter, men lar barna ordne opp på egenhånd, og på denne måten lærer dem å ta ansvar for egne handlinger
- at de voksne sørger for at alle barn opplever progresjon i form av å se hvor de enkelte er i sin utvikling og gir dem hjelp og støtte ut fra det.
- å være undrende og nysgjerrige sammen med barn

Svarstad barnehage - "Lær med kroppen det sitter i hodet", 2024-2025

Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, utestenging, verbal og fysisk mobbing. Miljøet må ha rom for alle barn slik at alle barn skal oppleve inkludering, trygghet og tilhørighet. Felles opplevelser og daglig samvær i trygge, inspirerende omgivelser er et godt grunnlag for å utvikle fellesskapsfølelse og vennskap mellom barna.

Gjennom leken tar barna kontakt med hverandre, de lærer, bearbeider opplevelser og utvikler seg gjennom samhandling med andre.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre, og dette utvikles gjennom sosialt samspill. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Alle barn skal erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i et positivt samspill med andre.

En del av den sosiale kompetansen består i å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. Dette trenger mange barn støtte til, og er en del av den bevisste voksenrollen personalet i barnehagen må inneha.

Svarstad barnehage jobber aktivt med vennskap på følgende måte

- alle barn skal oppleve å være en del av et fellesskap
- voksne har et våkent blikk for begynnende mobbing og utestengelse og setter i gang lovpålagte tiltak når det skjer.
- samtaler med barn om følelser ved bruk av psykologisk førstehjelp, grønne og røde tanker
- dele inn grupper i mindre grupper både på tvers og etter alder
- foreldremøter der tema er å framsnakke barn som har det vanskelig
- samtaler med barna om at alle er forskjellig, og hvordan vi er mot hverandre
- dersom barn utestenges griper voksne raskt inn og gjør noe med det, både i barnegruppa og med foresatte
- voksne jobber til enhver tid med egen væremåte overfor barn, og er bevisst at egne handlinger forsterker barnas oppfatning av enkeltbarn.
- voksne bruker seg selv for å øke enkeltbarns status i barnegruppa når det er nødvendig
- Det fysiske miljøet er jevnlig oppe til vurdering i forhold til barns psykososiale miljø

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagen](#)

Kommunikasjon og språk

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Personalet har en viktig rolle i å involvere alle barna i samtaler og undring rundt bøker og fortellinger og i hverdagen generelt. Barna lærer språk og blir flinke til å uttrykke seg først og fremst ved å være språklig aktive. Personalet skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og nonverbale uttrykk og støtte dem i deres språkutvikling. Varierte og rike språkerfaringer er avgjørende for virkelig å forstå begreper og for å få dybdeforståelse. Lek med språket fremmer også språklig bevissthet.

Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk og tegn-til-tale. Personalet skal støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig utvikle norsk språkkompetanse.

Språk kan være så mangt. Det er utrolig hvordan man kan sitte rundt et bord på småbarnsavdeling og kommunisere med barn som ikke har verbalt språk. Det nonverbale er en stor kommunikasjonsform, særlig med de minste. Språkmiljøet i Svarstad barnehage legger vekt på:

- Bøker og bilder er tilgjengelig for barn på alle avdelinger
- Voksne bruker språket aktivt og bevisst i alle situasjoner
- Barnegruppene deles så ofte som mulig inn i mindre grupper
- Fysisk aktivitet verdsettes, ute og inne, man lærer ved å gjøre, vi teller og ordsetter
- Barn som strever med språk, blir tidlig "sett", og gitt ekstra støtte, enten ved bruk av tegn til tale eller symboler/ bilder (ASK)
- Voksne bruker et aktivt språk med de "stille" barna, gir dem tid og rom/ mulighet til å uttrykke seg
- Små grupper viktig for alle barn, at alle skal bli sett, hørt og forstått
- Rutinesituasjoner som måltider, stell og påkledning blir aktive situasjoner for språkstimulering, man gjør og sier hva man gjør, henter, ber om, hele tiden med språket som støtte til handlinger
- Nysgjerrighet rundt barns ulike språk og kulturer

[Språk – mye mer enn bare prat](#)

Barnas medvirkning

FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tas hensyn til.

Barnas medvirkning er sentralt for barns læring og trivsel. Personalet skal høre på barnas synspunkter, anerkjenne deres meninger og ytringer og la dem oppleve at de har innflytelse. Barnas ønsker og behov skal møtes med en åpen og anerkjennende grunnholdning.

Det er viktig å passe på at alle barn får mulighet til å medvirke, men som voksne har vi et ansvar for å sette grenser og lære barnet å håndtere et nei.

Planer er i første omgang til for voksne hoder, men de skal alltid legges ut fra barns interesser, behov og utviklingstrinn. Hos de aller minste barna legges det stor vekt på arbeid med trygghet og relasjoner. Rom og aktiviteter utvikles i tråd med det barna er interessert i, og det legges stor vekt på fysisk lek, som er denne aldersgruppas favoritt. Klatring, kryping, borte – bø, under og over. Planer blir raskt endret, dersom de ikke er i barnas interesse, eller det viser seg at de er i en annen god aktivitet. De voksne er på gulvet, sammen med barna. Den voksne støtter opp, hjelper til å regulere barna, og setter ord på begreper. Barnesamtaler kommer mer og mer, og barna skal kjenne at de voksne er til stede og respekterer deres ønsker og behov.

Etter som barna blir større, skjer barns medvirkning mer og mer gjennom barnesamtaler. Her kommer barnas ønsker fram, og sammen med voksne legges grunnlag for nye planer. I leken skal den voksne være nær, og hjelpe dem videre når de trenger det. Det er viktig at barna får prøve å løse konflikter på egen hånd, men like viktig er det at en voksen følger med og trår til om det er behov.

I Svarstad barnehage har barns medvirkning alltid hatt en høy stjerne. Barn skal lyttes til, og de skal tas på alvor. De skal lære at det er lov å si nei, men det skal gjøres på en ordentlig måte. De må også lære at de ikke alltid får være med, men da må de også oppleve å få hjelp og støtte til å finne på noe annet. Barns lek og aktivitet skal respekteres av både andre barn og voksne. Barna skal oppleve å ha støttende voksne, som hele tiden er der for dem, med et våkent blikk på det som rører seg.

Regler for lek dannes ofte underveis. Det er viktig å snakke med barna om hvordan man er mot hverandre, hvordan oppleves det å ikke få være med, hva vil det si å være en god venn osv. Gjennom samtaler, og erfaringer, vil barna sammen med voksne, kunne finne regler som er hensiktsmessige, og som ivaretar alle barna.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet, ha god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som allsidig utvikling.

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål, og grunnlaget for samarbeidet mellom barnehage og hjem skal være barnets utvikling og trivsel i barnehagen.

Noen ganger trenger barnet eller familien hjelp og veiledning fra eksterne instanser. Da kan barnehagen hjelpe til slik at kontakt med rett instans opprettes og barnets velferd kan ivaretas helhetlig.

Vi er opptatt av å videreutvikle foreldresamarbeidet! Vi ønsker et foreldresamarbeid som er preget av åpenhet og respekt.

Målet er at personalet og foreldre hele tiden jobber sammen for de beste løsningene for hvert enkelt barn. Barn lever hele liv, og alt avhenger av hverandre. En åpen dialog er avgjørende for barnet.

Det finnes mange arenaer hvor vi møtes, noen formelle og noen uformelle;

- Daglig kontakt i hente/ bringe situasjon
- Foreldremøter
- Foreldrearrangementer
- Foreldresamtaler
- Ansvarsgruppemøter
- Samarbeidsutvalg

Barnehagen har en unik arena for kontakt med barnets hjem i hente- og bringe situasjonen. Her møtes vi to ganger hver dag! Håpet er at vi i fellesskap kan prioritere dette treffpunktet.

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et samarbeidsutvalg. Minimum to representanter velges hvert år på høstens foreldremøte. Det er ønskelig at det er to varamedlemmer, som også møter på SU-møtene. Sakliste til møtene blir sendt ut til alle foreldre, slik at de kan melde inn eventuelle saker. Det blir i etterkant sendt ut referat. Den viktigste oppgaven til SU er å sikre et godt samarbeid mellom hjem og barnehage. I samarbeidsutvalget sitter i tillegg til foreldre, to representanter fra de ansatte, samt styrer.

Samarbeidsutvalget skal godkjenne årsplanen før den sendes ut.

[Kurs og veiledning for foreldre](#)

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen (Rammeplan, 2017 s.33).

Vi ønsker at oppstarten skal bli best mulig for barn og foreldre og er bevisst viktigheten av dette første møtet. Det er med på å danne grunnlag for et aktivt, gjensidig og nyttig samarbeid. Når barnet begynner i barnehagen legger vi til rette for at barnet får bli kjent med personalet og omgivelsene sammen med foreldrene sine. Det er av stor betydning for at barnet skal oppleve trygghet og tillit at det får en gradvis tilvenning til barnehagen.

Tilvenningsperioden blir fortløpende vurdert i samarbeid med foreldrene. Barnet blir møtt første dagen av en fast ansatt som skal være med barnet under tilvenningsperioden og i tiden etter. Dette er med på å skape trygghet for både barn, foresatte og de ansatte. Vi gjennomfører en oppstartsamtale med foreldrene under tilvenningsperioden slik at vi får avklart forventninger til barnehagen-, fra barnehagen og vi får skriftliggjort nødvendig informasjon om barnets behov.

Overgang innad i barnehagen

Når barnet skal bytte avdeling innad i barnehagen, vil det i hovedsak være barnehagen som står for at barnet blir kjent med "nye voksne", lekekamerater og rommene på ny avdeling.

I løpet av våren legger barnehagen til rette for at barnet ofte er på besøk på den nye avdelingen. Dette gjøres sammen med en kjent voksen fra barnets avdeling. De voksne som skal ta imot barnet bruker naturlige situasjoner til å etablere gode relasjoner til barnet. Gode rutiner for utveksling og overføring av informasjon om barnet (mellom avdelingene) sikres ved at pedagogene overfører informasjon til ny avdeling. Foreldre inviteres til en oppstartsamtale på ny avdeling.

Svarstad barnehage er et langt bygg. Vi jobber hele året for at de som skal gå over til stor blir kjent både med barna, de ansatte og rom på den avdelingen de skal til. Det er blant annet:

- Hele barnehagen har felles uteområde og leker på tvers av avdelinger
- Formiddagsbesøk på avdeling med en kjent voksen når barn og voksne er der gjennom hele det siste året på "liten" avdeling
- Besøk på tom avdeling, bli kjent med rom og utstyr
- Besøk av større barn, med og uten voksne, nede på avdelingen
- Turer i skogen med en gruppe barn fra andre avdeling

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning (Rammeplan, 2017 s. 33).

Barnehagen jobber målbevisst for at alle barn skal være trygge og godt forberedt til skolestart og evt. SFO. Dette skjer i samarbeid med foreldre og skolen barnet skal begynne på.

Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg ferdigheter og kunnskap slik at de møter skolen med nysgjerrighet og positiv forventning. Det legges til rette for en god avskjed med barnehagen.

Barnehagen inviterer til avslutningssamtale hvor vi gjennomgår barnets ulike utviklingsområder og eventuelt behov for tilrettelegging i skole og andre ting foreldre er opptatt av.

Der det er behov for mer tilrettelegging, etableres det samarbeid med skolen i god tid før barnet begynner på skolen.

I foreldresamtalen vil pedagogene presentere et samtykkeskjema. Der kan foreldre og barnehage i samarbeid gi skolen nødvendig informasjon om barnet.

Larvik kommune har fastsatte rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO.

[Årshjul for overgang barnehage skole](#)

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging

Det vektlegges i Rammeplanen at barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes.

På planleggingsdager, i personalmøter og avdelingsmøter planlegges det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa.

Gjennomføringen av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Vi baserer planleggingen på observasjon, dokumentasjon og refleksjon. Personalet må legge kortsiktige planer, men også se hele barnehageåret under ett.

For å ta vare på barns medvirkning må personalet være lydhør i forhold til barns innspill om

hva de liker å foreta seg i barnehagen.

Foreldregruppa gis mulighet til å påvirke barnehagens innhold gjennom daglig

Svarstad barnehage - "Lær med kroppen det sitter i hodet", 2024-2025

kontakt, i foreldresamtaler, på foreldremøte og deltagelse i barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen godkjennes hvert år av barnehagens samarbeidsutvalg.

Vurdering

Barnehagen bruker personalmøter og avdelingsmøter til vurderingsarbeid. I tillegg er den daglige kontakten med foreldrene, foreldresamtaler, foreldreundersøkelse og observasjoner med på å bidra til det totale vurderingsarbeidet. Vurdering skjer også gjennom samtaler i barnegruppa eller med enkelt barn, og gjennom observasjoner av barns trivsel og deltagelse i barnehagedagen.

Vurdering/evaluering skal støtte de voksne i planleggingen og bidra til å sikre at utviklingen

av barnehagen skjer på en bevisst måte.

Den fortløpende vurderingen skal følges opp av nye tiltak og justeringer i planene.

Dokumentasjon

Vi gir innblikk i barnehagehverdagen gjennom en kort oppsummering i foreldreportalen Visma, av hva som har vært i fokus den dagen eller uken som har gått.

Dokumentasjon er viktig i forhold til refleksjon, dialog og ny praksis. Dokumentasjon kan

være et middel for å få fram ulike oppfatninger og åpne for en kritisk og reflekterende praksis.

Dokumentasjon eller synliggjøring av temaarbeid og barnas barnehagedag er viktig informasjon til foreldre.

Dokumentasjon skal være med på å fortelle og gjenskape historien for barna, slik at de kan

reflektere sammen med andre barn og voksne om det de ser og har vært med på.

Dokumentasjon er et verktøy for:

Å se sammen med barn

Å se hvordan barn lærer

Å se barns initiativ, tanker og innspill – og ta disse på alvor

Å planlegge tema arbeid

Å evaluere/reflektere over egen pedagogisk praksis

Å synliggjøre for foreldre barnas prosesser og produkt

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn muligheten for medvirkning. Arbeidsmåtene skal varieres, og tilpasses enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet

De voksne i Svarstad barnehage er:

- På gulvet, sammen med ungene, på liten avdeling mer enn med de større.
- Sammen med barna, er der de er, observerer, hjelper og er til stede, samtidig respekterer de barns lek, trekker seg tilbake og lar barna få opplevelsen av å være alene
- observerende, interesser fanges opp, og er utgangspunkt for prosjekter og aktiviteter
- tilretteleggende, legger til rette for nye lekeimpulser og gir barna nye ideer
- tilrettelegger for enkeltbarn, og sørger for at barn med ulike behov også inkluderes i det allmennpedagogiske.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser (Rammeplanen, 2017).

[Progresjonsplanen ser du her.](#)

Barnehagens digitale praksis

I Rammeplanen står det bl.a. at: «Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring»

Det kan f.eks. være bruk av digitale verktøy som pc, Ipad, smarttelefoner, prosjektor og smartboard.

Bruk av IKT i barnehagen skal dreie seg om en naturlig del av hverdagen til barn og voksne.

Digitale redskaper kan være gode verktøy for å stimulere og inspirere barnas eget kreative uttrykk og nysgjerrighet. Det er med på å berike barnas inntrykk og gi dem flere muligheter til å uttrykke seg, bidra til gjenkjenning og stimulere hukommelse, språk og konsentrasjon.

Når vi bruker applikasjoner og nettbrett, får barna erfaring med matematikk, samarbeidsspill, språkstimulering etc. på en lystbetont, samhandlende og engasjerende måte. Ved en gjennomtenkt og bevisst holdning, sikrer vi god kvalitet og et godt læringsutbytte.

Den voksnes tilstedeværelse og tilrettelegging er vesentlig.

Svarstad barnehage - "Lær med kroppen det sitter i hodet", 2024-2025

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesser og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Fagområdene er beskrevet i barnehagenes [progresjonsplan](#) og ses derfor i sammenheng med barnas alder.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Trafikksikker barnehage

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår.

Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etableres tidlig vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjerer, fotgjengere og, etter hvert, syklister.

Barnehagene i Larvik gjennomfører trafikkopplæring i henhold til Rammeplan for opplæring i barnehagene, og benytter materiale fra [Barnas trafikkklubb](#) i arbeidet.

Barnehagen har rutiner for sikkerhet når barna skal på turer utenfor port og har en mobilitetsplan som også inneholder mål om trafikksikkerhet i og rundt barnehagen.

- Alle biler skal parkeres på egen parkeringsplass, og skal rygges inn. Dette informeres om på høstens foreldremøte, og personalet minner på det underveis i året, dersom de ser at noen parkerer annerledes
- Barn skal sitte forsvarlig festet i bil, når de leveres og hentes
- Portene skal alltid være lukket i barnehagens åpningstid og barnet skal være i selskap med en voksen ved all ferdsel på parkeringsplassen
- Ved kjøring i bil, buss og taxi skal alltid foresatte ha gitt samtykke, og barna skal sikres forskriftsmessig
- Barna skal ha på refleksvest når de er på tur
- Alle barn læres og trenes i regler for fotgjengere, i bruk av refleks, skilt og veimerking og i bruk av sansene sine i alle naturlige trafikksituasjoner
- Skolestarterne lærer om skilt og bruk av refleks

Lyset er en figur utviklet til Barnas Trafikkklubb, og hånddukken kan brukes i samlingsstunder, på tur og på oppdrag i barnehagen når trafikk er tema.

Kompetanseplan

Barnehagene utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Dette er et utviklingsarbeid som involverer hele personalet og som foregår i den enkelte barnehage. Hver barnehage utarbeider en kompetanseplan.

Godkjenning av årsplanen

Årsplanen er lest og godkjent av SU

Dato/ Sted

Leder SU

.....

.....

